

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ РЕГІОНІВ

С.І. Павлюк,

Миколаївський національний аграрний університет

Інтеграційні процеси, які мають місце в Європі та інтенсивно розвиваються протягом останніх десятиріч, знайшли своє відображення у багатьох напрямках комунітарної політики Європейського Союзу. Ключовим інструментом для забезпечення сталого розвитку в регіонах ЄС є Європейська політика згуртування.

Політика згуртування – це політика, що стоїть перед сотнями тисяч проектів у всій Європі, які отримують фінансування від Європейського фонду регіонального розвитку (ERDF), Європейського соціального фонду (ESF), Фонду згуртування (CF) та Фонд солідарності Європейського Союзу (EUSF) [1].

У 1986 році в Єдиному європейському акті було передбачено, що основними складовими політики згуртування є економічна та соціальна згуртованість, що сприятимуть зменшенню диспропорцій між різними регіонами та відсталістю найменш сприятливих регіонів. Але в 2007 році Лісабонським договором було внесено зміни, який крім визначених складових, передбачав ще й територіальну згуртованість. Нова ідея полягала в тому, щоб політика згуртування також приляла більш збалансованому та стійкому територіальному розвитку регіонів.

З огляду на те, що кожна країна ЄС має різний поділ власної території у розрізі адміністративних одиниць, тому для цілей управління програмами та порівняння статистики Європейський Союз розробив систему NUTS – поділяючи кожену країну на статистичні одиниці (регіони NUTS). Наразі в ЄС виділено 274 регіони рівня «NUTS 2» (від 800 до 3 мільйонів жителів).

Основні цілі, на які будуть спрямовані інвестиції ЄС відповідно до Політики згуртування у 2021-2027 роках:

- розумніша Європа – впровадження інновацій, перехід на цифрові технології, економічну трансформацію, підтримку малого та середнього бізнесу;
- зелена, вільна від викидів вуглецю Європа – інвестування в альтернативні та відновлювані джерела енергії, боротьбу зі зміною клімату;
- більш згуртована Європа – стратегічний транспорт та цифрові мережі;
- більш соціальна Європа – реалізації соціальних прав, підтримка зайнятості, освіти, соціальне включення та рівний доступ до медичної допомоги;
- Європа – ближча до громадян – передбачає підтримку місцевих стратегій розвитку та сталого міського розвитку в ЄС [1].

Згідно Політики згуртування інвестування відбувається в усі регіони, але все ще на основі трьох категорій (менш розвинені; перехідні; більш розвинені).

Метод розподілу коштів все ще значною мірою базується на ВВП у розрахунку на душу населення. Для кращого відображення фактичного стану в регіонах додані нові критерії, а саме: безробіття серед молоді, низький рівень освіти, зміна клімату, прийом та інтеграція мігрантів.

Відповідно до Політики згуртованості додатково підтримуються також і місцеві стратегії розвитку, що надає місцевим органам самоврядування можливість керувати фондами.

Для підприємств та підприємців, які користуються підтримкою ЄС, новий формат політики надає можливості щодо спрощення бюрократичних процедур.

Нова структура поєднує в собі необхідну стабільність інвестиційного планування з відповідним рівнем бюджетної гнучкості для подолання непередбачених подій. Середньостроковий огляд визначатиме, чи необхідні зміни в програмах протягом останніх двох років періоду фінансування, на основі нових пріоритетів, виконання програм і останніх рекомендацій для окремих країн.

Щодо міжрегіонального та транскордонного співробітництва, то Політика згуртування надає можливість для регіону використовувати частину власних коштів для фінансування проектів у будь-якій точці Європи спільно з іншими регіонами.

Новітнє покоління програм міжрегіонального та транскордонного співробітництва «Interreg: усунення транскордонних перешкод та підтримка міжрегіональних інноваційних проектів» допоможе державам-членам подолати транскордонні перешкоди та розробити спільні служби. Так, пропонується новий інструмент для прикордонних регіонів та держав-членів для гармонізації їхніх правових рамок – Європейського прикордонного механізму, а саме створення міжрегіональних інноваційних інвестицій. Відповідно до таких програм, регіонам з відповідними активами «розумної спеціалізації» (smart specialisation) буде надана більша підтримка для створення загальноєвропейських кластерів у таких пріоритетних секторах, як обробка великих даних, циркулярна економіка, нові виробничі технології або кібербезпека.

Європейська політика згуртування регіонів зосереджується на дискутованій, але недостатньо для України дослідженій сфері європейських досліджень – механізмах європеїзації, зокрема в «нових країнах-членах». Так розширення знань та підвищення поінформованості щодо положень регіональної політики та політики згуртованості Європейського Союзу могли б стимулювати почуття приналежності до ЄС та відродження довіри до європейського проекту.

Список використаних джерел:

1. New Cohesion Policy – Режим доступу : https://ec.europa.eu/regional_policy/en/2021_2027/#2